

Fra: Rein Midteng

Sendt: mandag 4. februar 2019 17:36

Til: 'Øyvind Dag Dahle' <oyvind.dahle@sauherad.kommune.no>

Emne: Store Damtjønn

Hei, etter avtale sender jeg noen kommentarer på visse konkrete punkt. Ta kontakt ved spørsmål etc.

Hva er nødvendig for å sikre forekomst av mjuktjafs?

Vurdering: I rødlistevurderinga for arten (artsdatabanken 2018), heter det bla. «*Mjuktjafs vokser hovedsaklig på gran i gammel granskog og barblandingskog på steder med forholdsvis høy luftfuktighet, gjerne også høy bakkefuktighet. Arten er mer knyttet til sump- og myrskog enn til bekkekløfter. Arten er truet av hogst og andre inngrep som tørker ut habitatet. Mjuktjafs er også sårbar for kantvirkninger, slik at en flatehogst inntil forekomster i mindre nøkkelbiotoper kan gjøre betraktelig skade*». Disse vurderingene støttes av annen informasjon og egne erfaringer (undertegnede har gjort flere hundre funn av arten bl.a. innenfor de rikeste kjente forekomstene i landet som Vikerfjell og Begna naturreservater).

For å i rimelig grad kunne sikre artens overlevelse i det aktuelle området, anses følgende tiltak som viktig.

-Det må sikres en *tilstrekkelig stor hensynssone* rundt det treet hvor arten ble funnet. Dette for a) å sikre at treet ikke blåser overende. Om det bygges vei og/eller hogges innenfor ei slik hensynssone, vil dette medføre at vindpåvirkningen øker, og faren øker for at treet blåser over ende. Samtidig vil hogst/veibygging medføre at den økte vindeffekten medfører at laven blir mer utsatt for vindslitasje, med andre ord at lavens tråder (thalli) blåser av treet. Videre b) Hogst/veibygging vil medføre tørrere lokalklima. Hogst av trær medfører at det blir mindre fordamping av fuktighet fra trærne. Det er kjent at ett enkelt grantre kan respirere flere hundre liter vann på få dager, og slik aktivitet bidrar til et lokalfuktig klima som mjuktjafs er avhengig av. Videre vil c) graving i forbindelse med veibygging kunne endre de hydrologiske forholdene i myra, noe som kan medføre uttørking av myra med påfølgende mindre fordamping og uttørking av forekomsten av mjuktjafs. Videre vil økt menneskelig ferdsel i området medføre at mer tørrved blir brukt til lokal bålpyring, og treet med mjuktjafs står sårbart til med utsikt over myr og med tørre greiner som egner seg til ved. Til slutt d) er det viktig at arten gis mulighet til å kunne spre seg til nærliggende trær. For å sikre dette, bør økologisk interessant areal langs myr og i tilknytning til det lille bekkedraget mot vest inkluderes. Dette er egna habitat for mjuktjafs, da det her også finnes biologisk gamle trær i fuktig lysåpent miljø.

Det gjøres oppmerksomt på at skog vest, sør og øst for myra hvor mjuktjafs ble funnet, ikke ble sjekket i felt da det var på slutten av dagen og da det hadde begynt å snø moderat.

I rapportens beskrivelse av naturtypelokaliteten, heter det at: «*Dette gir B-viktig, men lokaliteten er nær A-svært viktig fordi at det kun mangler at én parameter til gis høy vekt. Videre undersøkelser vil kanskje medføre at antall rødliste- og signalarter når grensa på (8 og 12 arter)*». Avgrensningen av lokaliteten er begrenset av planområdets utstrekning. Mao. er det overveiende sannsynlig at lokaliteten fortsetter videre sør, sørøstover. Dette begrunnes med at MiS har avgrenset et godt stykke sørover (men i sør avgrenset av eiendomsgrense), og at det etter flybilder å dømme, er samme type eldre granskog sør for planområdet. Det er naturlig nok ikke et planområde sin begrensnig som er begrensnigen av en naturtypelokalitet, men de økologiske forhold. Det er derfor overveiende sannsynlig at lokaliteten fortsetter i alle fall til eiendomsgrensa i sør.

Med at «*det kun mangler at én parameter til gis høy vekt. Videre undersøkelser vil kanskje medføre at antall rødliste- og signalarter når grensa på (8 og 12 arter)*», det at om dette arealet også hadde

blitt undersøkt, er det mulig at antallet rødliste, og signalarter innenfor naturtypelokaliteten hadde nådd grensa på hhv 8 og 12 arter, og at lokaliteten ville ha blitt gitt høy vekt på artsmangfold. Da ville lokaliteten etter gjeldende metodikk blitt verdisatt som svært viktig-A. Det kan legges til at lavarter i gruppa knappenålslav ikke ble undersøkt i 2018, og at det er potensial for enkelt slike rødlista arter (som for eksempel sukkernål).

Det anbefales derfor at det stilles krav om nærmere undersøkelser for å avgrense biologisk sett lokaliteten samt å undersøke bedre artsmangfoldet i lokaliteten.

Med vennlig hilsen

Rein Baalsrud Midteng
Biologisk rådgivning
Plan

T: [400 68 188](tel:40068188)
E: rein.midteng@asplanviak.no

Asplan Viak AS
Kjørboveien 20
Postboks 24
1300 Sandvika
T: [417 99 417](tel:41799417)
www.asplanviak.no